

Förtydligande av processen medelstildelning Finansiell samordning

Försäkringskassan bidrar med statens andel, motsvarande hälften av de ekonomiska resurserna till den finansiella samordningen. Regioner och kommuner bidrar med var sin fjärdedel. Regeringen meddelar årligen storleken på den budget som avsätts för finansiell samordning genom samordningsförbunden.

Bearbetning utav statistik från Statistiska centralbyrån

För att skapa en beräknad fördelning per förbund använder vi oss av statistik inhämtad från SCB. De två komponenterna som används i fördelningsmodellen är **Invånarantal och Försörjningsmått**.

- I beräkningsvariabeln "NklBer INV" görs en andelsberäkning utav **invånarantalet** för samtliga i fördelningsmodellen ingående förbunds upptagningsområde (i praktiken samtliga kommuner i landet där det finns ett aktivt samordningsförbund). Nyckeltalet tillgodoser en andelsmässig fördelning mellan samtliga samordningsförbund.
- I beräkningsvariabeln "NklBer Försörjningsmått" görs en andelsberäkning utav **försörjningsmättet** för samtliga i fördelningsmodellen ingående förbunds upptagningsområde (i praktiken samtliga kommuner i landet där det finns ett aktivt samordningsförbund). Nyckeltalet ger en andelsmässig fördelning mellan samtliga samordningsförbund.
- I beräkningsvariabeln "Nyckeltal Viktad" sker en **sammanvägning av ovan två** framräknade variabler (invånarantal och försörjningsmättet). I sammanvägningen ges de två delarna den typen av viktning som fördelningsmodellen föreskriver, det vill säga invånarantalet "väger" 25 % och försörjningsmättet "väger" 75 %. I detta nyckeltal framgår med andra ord den andel utav landets totala samordningsförbund som det aktuella förbundet utgör – enligt fördelningsmodellen.

Försörjningsmättet står i relation till den nyckeltalsberäkning som gjorts för hela landet. Om ett förbunds försörjningsmått står helt stilla – är inte det detsamma som att tilldelningen nödvändigtvis blir densamma. Det är förhållandet relaterat till alla andra kommuner som är det intressanta, med andra ord om situationen förändras i andra kommuner kan den relativa andelen komma att påverkas.

Processen

- A) I juni månad går mail ut till alla samordningsförbund om en första preliminär fördelning från den statliga medelstildelningen för kommande år. Siffrorna som redovisas visar vad förbunden kan få enligt parametrarna i grundmodellen (bas för grundtilldelning om 400tkr, fördelningsnycklarna 75

Datum
2019-06-14

procent försörjningsmått och 25 procent invånarantal (16-64 år) i förbundens geografiska område). Den sista parametern i modellen, en spärr så att ett förbund får maximalt 10 procents minskning från ett år till nästa beaktas först i ett senare skede.

- B) Förbunden kommer in med svar gällande önskad statlig tilldelning baserad på information om hur mycket kommuner och regioner kan matcha samt vad förbundet är i behov av senast den 31 augusti.
- C) En ny preliminär fördelning tas fram baserad på inlämnad information samt att den sista grundförutsättningen i fördelningsmodellen med maximal 10 % minskning från ett år till ett annat beaktas. Den andra preliminära fördelningsmodellen skickas ut till förbunden under september månad. Förbunden kan då inkomma med ny information fram till vecka 42.
- D) Den slutgiltiga fördelningen kommuniceras ut till förbunden under hösten efter det att budgetpropositionen presenterats.

Exempel 1

Förbund A hade för föregående budgetår en beslutad tilldelning på 3,0 Mkr. I juni 2018 får förbund A besked om preliminär fördelning enligt grundmodellen (ej hänsyn taget till 10 procent). Förbund A får preliminärt besked om att fördelningsmodellen genererar en tilldelning för förbundet på 2,0 miljoner kronor avseende 2019. Förbund A frågar då hur mycket kommunen och regionen kan matcha med och återkopplar detta till försäkringskassan.

Förbund A inkommer med besked om att Kommun och Region budgeterar en tilldelning till förbundet på samma nivå som tidigare år, dvs totalt 3,0 Mkr från Kommun och Region totalt.

Förbund A får besked i slutet av september att deras tilldelning blir 2,7 miljoner kronor. Det efter att hänsyn även tagits till att förbundet maximalt får 10 procent minskning från ett år till nästa samt hur mycket kommuner och regioner kan matcha med.

Genom att ställa det slutliga beslutet gällande fördelning i förhållande till den fördelningsnivå som kommunicerades för "första preliminära fördelning" enligt ovan, kan förbundet se om det har fått mer eller mindre medel än vad de var "berättigade till".

I fallet ovan har förbundet en slutlig tilldelning för 2019 som ligger 0,7 Mkr högre än den första preliminära. Med andra ord har 10 %-spärren verkat som garant för att förbundet som på grund av historik har en högre tilldelning än proportionerlig

Datum
2019-06-14

storlek, inte tvingas krympa på ett sätt som skulle äventyra pågående verksamheter i förbundet.

Exempel 2

Förbund B hade för föregående budgetår en beslutad tilldelning på 5 Mkr. I juni 2018 får förbund B besked om preliminär fördelning enligt grundmodellen (ej hänsyn taget till 10 procent). Förbund B får preliminärt besked om att de kommer att få 8 miljoner kronor avseende 2019. Förbund B frågar då hur mycket kommunen och regionen kan matcha med och återkopplar detta till försäkringskassan. Kommunen och region kan matcha med 3 miljoner vardera, 6 miljoner kronor tillsammans.

Förbund B får besked i slutet av september att deras tilldelning blir 6 miljoner kronor. Det efter att hänsyn även tagits till att förbundet maximalt får 10 procent minskning från ett år till nästa samt hur mycket kommuner och regioner kan matcha med.

Genom att ställa det slutliga beslutet gällande fördelning i förhållande till den fördelningsnivå som kommunicerades för "första preliminära fördelning" enligt ovan, kan förbundet se om det har fått mer eller mindre medel än vad de var "berättigade till".

I fallet ovan har förbundet fått 2 miljoner kronor mindre. Detta då kommun och region ej kunde matcha grundmodellens tilldelning.

När används det egna kapitalet i processen

Det egna kapitalet är inte med som en av grundparametrarna i fördelningsmodellen utan hanteras beroende på de tre olika scenarion som kan uppstå vid fördelning av de statliga medlen. Det egna kapitalet kan komma att beaktas i två av dessa scenarion:

1. Det är ett överskott av medel efter det att budgetfördelningen skett utifrån vad kommuner och regioner kan matcha eller om förbund lämnar tillbaka medel sent i processen. (scenario 2)

Om medel kvarstår efter budgetfördelningen kommer Försäkringskassan att ge förbunden möjlighet att ansöka om ytterligare medel, så kallade ofördelade medel. Ytterligare statliga medel utbetalas i de fall kommun och regioner kan matcha med motsvarande belopp.

Hänsyn tas till:

1. Ansökan om ytterligare medel

2. Stort eget kapital beaktas¹

2. När förbunden sammanslaget ansöker om mer statliga medel än som finns att fördela efter att alla parametrar i grundmodellen beaktats. (Scenario3)

Underskott av medel kan uppstå då 10 procents spärren enligt parameter 3 blir högre än 10 procent. Detta scenario skulle kunna infalla om exempelvis fler kommuner ansluter sig till förbund och de statliga medlen inte räcker för att kunna beakta maximal 10 % minskning från ett år till ett annat.

Hänsyn tas till:

1. Stort eget kapital beaktas²
2. 10 procents spärren justeras³

Hur går det att planera långsiktigt med modellen

Alla förbund kan planera sin budgettilldelning långsiktigt på ett övergripande plan. Har ett förbund tagit emot en mindre tilldelning än det fått i idealfördelningen kan förbundet om regioner och kommuner signalerar att de kan matcha med ett högre belopp till nästkommande år tänka att de troligtvis kommer att få en högre tilldelning.

Har ett förbund fått medel enligt idealfördelningen ett år kan förbundet tänka att fördelningen till året efter kommer vara i ungefär samma storhet.

Har ett förbund tagit emot mer pengar än vad den ideala fördelningen föreslår året innan då 10 % spärren slagit in kan förbundet tänka att de med stor sannolikhet kommer att få en minskad fördelning året efteråt. Denna minskning ska maximalt vara på 10 %.

Ovan förutsätter att regeringen ger finansiell samordning samma budget som föregående år. Parametrar som förändring i invånarantal, försörjningsmätt, antal kommuner och regioner som deltar påverkar också fördelningen från år till år.

¹ Stort eget kapital kommer att beaktas och vid behov reducera medelstillsdelningen utifrån de ekonomiska förutsättningar som råder vid fördelningstillfället. Uppgiften om eget kapital hämtas från årsredovisningen. Nationella rådet har 2013 tagit fram rekommendationer om rimlig storlek på sparade medel/eget kapital. Beräkningsmodellen/trappa, finns på www.finsam.se.

² Se tidigare fotnot.

³ 10-procents spärr kan vid behov justeras utifrån de ekonomiska förutsättningar som råder vid fördelningstillfället. Om justering blir aktuell kommer kommunikering med förbunden att ske.